

A man in a light blue jacket is carrying a young child on his shoulders. The child, wearing a dark long-sleeved shirt, is holding a large, colorful kite (yellow, green, and red) high in the air. They are in a grassy field during sunset, with the sun low on the horizon and clouds in the sky. The kite has a long red string with several smaller, colorful bows attached to it.

Exclusiebeleid

Argenta groep

Juni 2025

Argenta's engagement

Argenta maakt bankieren en verzekeren eenvoudig voor gezinnen en zelfstandigen zodat zij bewuste keuzes kunnen maken om hun financiële gezondheid te versterken.

Al bijna 70 jaar vaart Argenta een consistente, eigen koers. We volgen daarbij waarden die al lang aanwezig zijn: eenvoud en nabijheid. Het motto van elke Argentaan: 'Met elkaar, voor klanten, in alle eenvoud.' Op die manier verweven we zorgzaamheid en verantwoordelijkheid in onze werking. Dat leidt tot tevreden klanten en werknemers, én tot duurzame bedrijfsresultaten.

Duurzaamheid is een cruciaal onderdeel van de strategie van Argenta. We trekken die lijn door in het volledige beleggingsaanbod en beleggingsbeheer van de eigen portefeuilles.

Toepassingsgebied

Het duurzaamheidsbeleid van de Argenta Groep wordt bepaald door het directiecomité en goedgekeurd door de raad van bestuur. De CEO neemt ook de rol op van Chief Sustainability Officer (CSO) en zorgt ervoor dat duurzaamheid een centrale plaats krijgt in alle onderdelen van de organisatie.

Het exclusiebeleid van de Argenta Groep wordt bepaald door het directiecomité en goedgekeurd door de raad van bestuur. Het is van toepassing op de volgende entiteiten:

- Argenta Bank- en Verzekeringsgroep (BVG)
- Argenta Spaarbank (Aspa) excl. het kantoor in Nederland
- Argenta Assurantie (Aras)
- Argenta Asset Management Luxemburg (AAM)
- Arvestar Asset Management (Arvestar)

Principes exclusiebeleid

Argenta wil niet investeren in bedrijven die hun verdien- of bedrijfsmodel baseren op niet-duurzame activiteiten, of in bedrijven die in opspraak komen wegens ernstige inbreuken tegen ethische normen. Dezelfde voorwaarden gelden voor staatsobligaties: ook overheden moeten aan strikte criteria voldoen om niet uitgesloten te worden van het investeringsuniversum van Argenta.

Argenta trekt de principes van zijn duurzaamheidsbeleid door in zijn exclusiebeleid. De leidraad daarbij zijn de UN Global Compact Principles: die worden wereldwijd gedragen en zijn gebaseerd op internationale verdragen en conventies.

De UN Global Compact Principles is een lijst van 10 principes op het gebied van mensen- en arbeidsrechten, milieu- bescherming en de strijd tegen corruptie.

Het belang van milieu, mens en maatschappij staat centraal in de zogenaamde 'ESG-principes' die de 3 pijlers van ons duurzaamheidsbeleid vormen:

1. BANKIEREN EN VERZEKEREN MAG GEEN BOMEN KOSTEN

Argenta ondersteunt de klimaatdoelstelling van Parijs om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C en wil bijdragen aan de transitie naar een klimaatneutrale samenleving. Onder meer door bewust om te gaan met kapitaalstromen en bedrijfsactiviteiten.

Via ons exclusiebeleid willen we de negatieve impact op het milieu en de biodiversiteit maximaal beperken. Daarom leggen we beperkingen op, of sluiten we investeringen uit in controversiële activiteiten die verband houden met dierenwelzijn, biociden, steenkool, olie en gas.

2. EENVOUDIG EN DICHTBIJ

Als sterk lokaal verankerde organisatie, vindt Argenta het belangrijk om dicht bij zijn medewerkers en klanten te staan. Met een eenvoudig aanbod maken we bankieren en verzekeren laagdrempelig. We hechten belang aan sociale vraagstukken zoals gelijkwaardigheid, inclusie, toegankelijkheid en veiligheid.

Diezelfde lijn trekken we door in het exclusiebeleid. We leggen beperkingen op, of sluiten investeringen uit in controversiële activiteiten die verband houden met wapens, gokken, pornografie en tabak.

3. ETHIEK EN INTEGRITEIT ALS LEIDRAAD

Argenta wil op een door en door verantwoorde manier zorgen voor zijn stakeholders, door zijn verantwoordelijkheid te nemen in elke tak van zijn bestuur.

We sluiten bedrijven uit die onverantwoordelijk en onethisch zijn, of die in opspraak komen wegens controverses rond milieu, maatschappij en governance.

Samenwerking met datapartner MSCI

Via externe datapartner MSCI raadpleegt Argenta info rond klimaat en ESG. We bekijken in welke mate bedrijven betrokken zijn bij zaken (producten, diensten, processen of activiteiten) die een negatieve impact kunnen hebben op vlak van milieu of op sociaal vlak, of die aan zo'n negatieve impact kunnen bijdragen of ermee geassocieerd kunnen worden. Het onderzoek van MSCI is gebaseerd op openbaar gemaakte informatie, en op omzet en omzetschattingen die zijn geëxtrapoleerd uit de publieke cijfers van bedrijven.

Argenta maakt gebruik van deze ESG-data om tweemaal per jaar exclusielijsten op te stellen, op basis van de principes van ons exclusiebeleid. Onze fondsenbeheerders krijgen 3 maand de tijd om investeringen in nieuw uitgesloten bedrijven en landen af te bouwen.

Controversiële activiteiten

Controversiële activiteiten zijn activiteiten die schade hebben berokkend of nog steeds berokkenen aan individuen,

dieren of het milieu. Argenta identificeerde diverse activiteiten als controversieel en hanteert een strikte limiet of zelfs nultolerantie. Voor elk soort activiteit hanteert Argenta aangepaste omzetrempels voor exclusie, cfr. bijlage 1.

Dierenwelzijn

Zorgen voor onze planeet betekent dat we ook zorg moeten dragen voor de dieren met wie we de planeet delen. Elke diersoort speelt een belangrijke rol in het ecosysteem. Wanneer ze worden

bedreigd of mishandeld, raakt het natuurlijke evenwicht verstoord.

Daarom hanteert Argenta een strikt beleid tegenover bedrijven die producten of productingrediënten testen op dieren, dieren fokken voor dierproeven, dieren tentoonstellen of ze exploiteren in intensieve veehouderijen. Het gaat zowel om bedrijven die zelf test-activiteiten uitvoeren, als bedrijven die testen uitbesteden aan derden. Uitzonderingen zijn mogelijk voor bedrijven die wettelijk verplichte dierproeven uitvoeren en bedrijven die hun producten op dieren laten testen in door de overheid geaccrediteerde laboratoria, om zo te voldoen aan de wettelijke vereisten.

Op vlak van dierproeven maken we een onderscheid tussen niet-medische en medische testen. Tegenover veeteeltbedrijven hanteren we hetzelfde strikte beleid rond dierenwelzijn.

• NIET-MEDISCHE TESTEN

Als niet-medische testen beschouwen we: dierproeven uitgevoerd voor niet-medische producten (door bedrijven die moeten voldoen aan wettelijke of juridische vereisten).

Meer specifiek gaat het om dierenproeven voor chemicaliën, voeding en voedingsingrediënten, consumentenproducten (bijv. schoonmaakmiddelen voor huishoudelijk gebruik, inkt-papier), landbouwproducten (bijv. tabak, gewas-beschermingsmiddelen); en andere niet-medische producten (bijv. maritieme apparatuur, materialen).

Exclusie is niet van toepassing als de testen worden uitgevoerd in het kader van een wettelijke verplichting.

• MEDISCHE TESTEN

Als medische testen beschouwen we: dierproeven uitgevoerd voor medicijnen, geneesmiddelen of medische hulpmiddelen die bedoeld zijn voor menselijk gebruik (door bedrijven die moeten voldoen aan wettelijke of juridische vereisten).

Daarnaast gaat het om dierproeven voor geneesmiddelen, vaccins, vrij verkrijgbare geneesmiddelen en onderzoek of studies waarbij gebruik wordt gemaakt van diermodellen¹.

meest gebruikt worden bij wetenschappelijk en medisch onderzoek.

¹ Diermodellen zijn dieren die gebruikt worden in onderzoek, zoals muizen en ratten die veruit het

Exclusie is niet van toepassing als (i) de hoofzetel van het bedrijf gevestigd is in de Europese Unie, Verenigde Staten, Japan of Zwitserland. In deze landen gelden restricties m.b.t. onderzoek en ontwikkeling en worden producten aan strenge controles onderworpen.

of,

(ii) aan minstens 1 van de 4 criteria wordt voldaan:

- Het bedrijf publiceert zijn verklaringen of beleid over het welzijn van dieren die worden gebruikt voor laboratoriumtests. Het bedrijfsbeleid moet de volgende best practices vermelden die in deze categorie moeten worden opgenomen: (i) streven naar de hoogste normen voor respectvolle en humane zorg voor dieren die voor de tests gebruikt worden, (ii) voldoen aan of overtreffen van de normen die door dierenrechtenactivisten worden gesteld of (iii) de drie V's aanpakken (het gebruik van dieren bij dierenproeven verminderen, verfijnen en vervangen).
- Het bedrijf maakt verklaringen openbaar ter ondersteuning van het onderzoek naar of het gebruik van alternatieven voor dierproeven. Het bedrijf moet vermelden dat het onderzoek doet naar of uitvoering geeft aan alternatieven voor dierproeven, of dat het de drie V's (het gebruik van dieren bij dierenproeven verminderen, verfijnen en vervangen) heeft omarmd.
- Het bedrijf is geaccrediteerd door de Association of Assessment and Accreditation of Laboratory Animal Care (AAALAC)².
- Het bedrijf is verzekerd door de National Institutes of Health (NIH)³ – een agentschap van het Amerikaanse ministerie van Volksgezondheid en Sociale Zaken dat verantwoordelijk is voor biomedisch en gezondheidsgerelateerd onderzoek.

² De [Association of Assessment and Accreditation of Laboratory Animal Care](#) (AAALAC) is een particuliere non-profitorganisatie die de humane behandeling van dieren in de wetenschap bevordert door middel van vrijwillige accreditatie. Het programma evalueert organisaties die dieren gebruiken voor onderzoek,

• INTENSIEVE VEETEELT

In dit geval gaat het om bedrijven die zich bezighouden met intensieve, commerciële veeteelt voor voedselproductie.

Exclusie is niet van toepassing als de boerderijen zich uitsluitend richten op biologische productie of vrije uitloop, bedrijven zoals supermarkten die huismerkproducten van dierlijke oorsprong verkopen, melk- of zuivelverwerkingsbedrijven, vleesverwerkingsbedrijven behalve als deze bedrijven ook betrokken zijn bij het fokken of slachten van de dieren.

Daarnaast is de exclusie ook niet van toepassing op bedrijven die zich bezighouden met het fokken, kweken of verwerken van vis en andere aquacultuurproducten of dieren die niet bedoeld zijn voor de voedselproductie.

Wapens

In een veranderende geopolitieke context willen we onze verantwoordelijkheid nemen en bijdragen aan de Europese veiligheid. Maar Argenta wil niet rechtstreeks investeren in wapenfabrikanten en beperkt zijn investeringen tot bedrijven die goederen of diensten ontwikkelen voor duaal gebruik.

Duaal gebruik wijst op goederen die hoofdzakelijk in de civiele, reguliere industrie worden gebruikt, maar die ook een militaire toepassing kunnen hebben. Daarnaast stelt Argenta andere strikte voorwaarden:

- Investerings in controversiële wapens en rechtstreekse investeringen in wapenfabrikanten zijn resoluut uitgesloten.
- De hoofdzetel van het bedrijf moet gevestigd zijn in een NAVO-land.
- Bedrijven die omzet halen uit landen die onder internationaal embargo staan, of op onze exclusielijst van landen staan, worden uitgesloten.
- Een bedrijf dat in opspraak komt wegens een controversie, wordt resoluut uitgesloten.

Investeren in defensie vraagt een grondige analyse, met een zorgvuldige aftoetsing van

onderwijs of testen. Het accreditatieproces vereist interne beoordeling, locatiebeoordeling en een programma dat de dierenverzorging beschrijft.

³ De National Institutes of Health (NIH) zorgen voor de humane zorg en het gebruik van proefdieren, testen, training en ondersteund onderzoek.

diverse criteria. Het beleid wordt mee opgevolgd door de hoogste beslissingsorganen van de groep.

- **CONTROVERSIËLE WAPENS**

Controversiële wapens zijn militaire wapens die buitensporige of willekeurige schade kunnen veroorzaken, internationale normen kunnen schenden of massavernietiging kunnen veroorzaken. Deze wapens vallen vaak onder internationale verdragen en overeenkomsten die bedoeld zijn om het gebruik ervan te beperken, ontwapening te bevorderen en burgers tegen de gevolgen ervan te beschermen. Het gaat dan over antipersoonsmijnen, biologische of chemische wapens, nucleaire wapens, verblindende laserwapens, brandwapens of clustermunitie. Bedrijven die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens, onderdelen voor dergelijke producten, of er indirect bij betrokken zijn via eigendomsbanden, worden resoluut uitgesloten door Argenta.

- **CONVENTIONELE WAPENS**

Dit zijn niet-controversiële wapens die doorgaans niet het vermogen hebben om buitensporige of willekeurige schade te veroorzaken, internationale normen te schenden of massavernietiging te veroorzaken. Bedrijven die betrokken zijn bij de productie van conventionele wapens, onderdelen voor dergelijke producten, of er indirect bij betrokken zijn via eigendomsbanden, worden uitgesloten door Argenta.

Exclusie is niet van toepassing als aan het principe van duaal gebruik en aan de andere hierboven vermelde voorwaarden wordt voldaan.

- **CIVIELE WAPENS**

Civiele wapens zijn wapens bedoeld voor civiel gebruik, zoals handvuurwapens, pistolen, jachtgeweren, geweren, revolvers en munitie. Bedrijven die betrokken zijn bij de productie van civiele wapens, onderdelen voor dergelijke producten, of indirect betrokken via eigendomsbanden met bedrijven die betrokken zijn bij dergelijke producten, worden uitgesloten door Argenta.

Exclusie is niet van toepassing als aan het principe van duaal gebruik en aan de andere hierboven vermelde voorwaarden wordt voldaan.

Biociden

Biociden worden gedefinieerd als producten die worden gebruikt om ongewenste organismen te bestrijden. Hieronder vallen onder andere pesticiden, rodenticiden, insecticiden en antifouling producten.

Biociden kunnen giftig, kankerverwekkend of schadelijk zijn voor levende organismen, en hebben dus een negatieve impact op mens, dier en milieu. Daarom sluit Argenta bedrijven uit die minstens 10 % omzet genereren uit de productie van biociden.

Gokken

Gokken is het inzetten van geld of iets van waarde (met het besef van risico en de hoop op winst) op de uitkomst van een spel, wedstrijd of evenement waarvan de uitkomst door toeval wordt bepaald.

De gokindustrie wordt vaak geassocieerd met maatschappelijke problemen zoals gokverslaving, schulden en sociale uitsluiting. Dat heeft impact op de financiële gezondheid van klanten. Daarom sluiten we bedrijven uit die meer dan 5 % omzet genereren met het bezit of beheer van gokfaciliteiten, die hun merknaam in licentie geven voor gokproducten, of ondersteuning of diensten verlenen aan de gokindustrie.

Pornografie

De pornoindustrie wordt vaak geassocieerd met illegale praktijken die een negatieve impact hebben op de mens, zoals uitbuiting, misbruik en mensenhandel.

We sluiten bedrijven uit die betrokken zijn bij de productie, distributie of detailhandel van entertainmentproducten voor volwassenen en die daarmee meer dan 5 % omzet genereren. Alternatieve termen voor 'entertainment voor volwassenen' zijn 'seksueel expliciet materiaal' en 'seksueel expliciet entertainment voor volwassenen'.

Tabak

Tabaksproducten zijn wereldwijd verantwoordelijk voor miljoenen doden per jaar. Roken veroorzaakt diverse gezondheidsproblemen zoals kanker, hart- en vaatziekten en ademhalingsproblemen. Daarmee gaat ook een hoge

maatschappelijke kost gepaard, denk maar aan kosten in de gezondheidszorg, productiviteitsverlies en sociale impact.

Tabaksproducten, waaronder traditionele en alternatieve rookproducten, bevatten nicotine houdende stoffen die een verslavend effect hebben. Bedrijven die belangrijke tabaksproducten en -diensten produceren, distribueren, verkopen, in licentie geven of leveren, of indirect betrokken zijn via eigendomsbanden, vallen onder het exclusiebeleid van Argenta.

- **PRODUCTIE VAN TABAK**

We sluiten bedrijven uit die tabak produceren. Het gaat om de productie van sigaren, blunts, sigaretten, tabaksinhalatoren, beedis, kreteks, rookloze tabak, snuiftabak, snus, oplosbare tabak en pruimtabak. We sluiten ook bedrijven uit die ruwe tabaksbladeren telen of verwerken, contractfabrikanten die het gehele/complete elektronische nicotineafgiftesysteem (ENDS) produceren en e-sigaretten met geïnjecteerde e-liquid/tabaks substantie.

- **DISTRIBUTIE VAN TABAK**

We sluiten bedrijven uit die betrokken zijn bij de groothandel in tabaksproducten aan detailhandelaren en andere distributeurs. Tabaksproducten, waaronder traditionele en alternatieve rookwaren, bevatten nicotinehoudende stoffen. Bedrijven die betrokken zijn bij de onafhankelijke groothandel in ENDS/e-sigaretten komen alleen in aanmerking als het nicotine- of tabaksgehalte van het product expliciet wordt vermeld. Exclusie is van toepassing indien bedrijven meer dan 5 % omzet genereren uit de distributie van tabak.

- **TABAKSVERKOOP**

We sluiten bedrijven uit die tabaksproducten verkopen aan consumenten en er meer dan 5 % omzet mee genereren.

- **TABAKSLEVERANCIER**

We sluiten bedrijven uit die meer dan 5 % omzet halen door belangrijke producten te produceren en te leveren die nodig zijn voor de productie van tabaksproducten, waaronder tabaksmaakstoffen, sorbitol, tabaksaus, tabaksgeur/-aroma, sigarettenfilters, tabakspapier, sigarettenproductiemachines en tabaksverpakkingen.

Steenkool

Steenkool is de meest koolstofintensieve fossiele brandstof. Ontginning van steenkool leidt tot landschapsvernietiging, conflicten met lokale gemeenschappen over landgebruik, gezondheid en arbeidsomstandigheden, watervervuiling en biodiversiteitsverlies. De verbranding van steenkool is verantwoordelijk voor een groot deel van de wereldwijde CO2-uitstoot en draagt aanzienlijk bij aan klimaatopwarming. Investeren in steenkool staat haaks op de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs en de Europese Green Deal. Daarnaast is er ook een zware negatieve sociale impact, omdat deze praktijk luchtvervuiling veroorzaakt, met ernstige gevolgen voor de volksgezondheid.

- **MIJNBOUW VAN STEENKOOI**

Argenta investeert niet in bedrijven die steenkool ontginnen en verwerken. Met steenkool doelen we op alle soorten steenkool, zoals thermische en metallurgische steenkool (waaronder respectievelijk bruinkool, bitumineuze steenkool, antraciet, stoomkool en cokeskool).

- **ELEKTRICITEITSOPWEKKING OP BASIS VAN STEENKOOI**

We sluiten bedrijven uit die omzet halen uit elektriciteitsopwekking door steenkoolcentrales. Exclusie is van toepassing voor alle sectoren, behalve als aan alle 3 deze voorwaarden is voldaan:

- o het gaat om een bedrijf in de nutsector, gekenmerkt door de ICB-sectorcodes 651010 en 651020 (Nutsvoorzieningen/Elektriciteit, gas, water en multinutsvoorzieningen)
- o het bedrijf genereert niet meer dan 10 % omzet uit opwekking door steenkoolcentrales
- o de hernieuwbare energieproductie van het bedrijf genereert ligt boven het gemiddelde van de nutsector.

Onconventionele olie en gas

Net zoals steenkool gaat onconventionele olie- en gaswinning gepaard met hogere broeikasgas-emissies. Ontginningen in kwetsbare gebieden verstoren ecosystemen en biodiversiteit en hebben een zware negatieve impact op het milieu. Teerzandwinning vereist grootschalige ontbossing en landschapsvervorming. Bedrijven actief in onconventionele olie- en gasproductie en diensten worden resoluut uitgesloten door Argenta.

Onconventionele olie- en gasproductie omvat schalieolie en -gas, teerzanden en methaanbronnen uit steenkool-

lagen. Het gaat ook om de productie van vloeibare koolwaterstoffen en gas, gewonnen uit brongesteente met behulp van aanvullende technologie, energie of investeringen. Onconventionele productie kan ook plaatsvinden in conventionele reservoirs, maar wordt gewonnen met behulp van onconventionele boortechnieken (zoals horizontaal boren, hydraulisch fracken, enz.).

Conventionele olie en gas

Bij conventionele olie- en gasbronnen gaat het om olie en gas die na booroperaties gewonnen kunnen worden door

de natuurlijke druk van de putten en pomp- of compressieoperaties (verticaal boren). Dit omvat de olie- en gasproductie in het Noordpoolgebied, de diepzee-olie- en gasproductie, en de ondiepzee-olie- en gasproductie in conventionele reservoirs, gewonnen met traditionele boortechnieken.

In vergelijking met onconventionele olie en gas is dit in sommige opzichten minder schadelijk, maar beide vormen van fossiele energie hebben een aanzienlijke negatieve impact.

- We sluiten bedrijven uit die omzet halen uit de winning van fossiele brandstoffen, olie- en gasraffinage, olie- en gaspijpleidingen en transport, apparatuur, diensten en handel over conventionele olie- en gas en aanverwante producten. Bedrijven in de energiesector met ICB-sectorcode 601010 (energie/olie, gas en steenkool) zijn uitgesloten. Bedrijven in de nutssector met sectorcodes ICB 651010 en 651020 (nutsvoorzieningen/elektriciteit, gas, water en multinutsvoorzieningen) komen enkel in

aanmerking als de hernieuwbare energieproductie boven het gemiddelde van de nutssector ligt.

- Alle andere sectoren zijn uitgesloten als zij meer dan 10 % omzet genereren uit deze activiteiten.

Het overzicht van de controversiële activiteiten en de omzetrempels is terug te vinden in bijlage 1.

Controverses

Bedrijven die in opspraak komen omdat ze onverantwoordelijk en onethisch handelen, sluiten we uit van het investeringsuniversum van Argenta.

Een controversie ontstaat wanneer beschuldigingen over een gebeurtenis of de praktijken, producten of activiteiten van een bedrijf kunnen leiden tot

reputatierisico's wegens mogelijke negatieve gevolgen voor het milieu (E), de maatschappij (S) en/of het bestuur (G).

MSCI evalueert alle bedrijven uit zijn universum op basis van internationale normen en conventies, waaronder:

- The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) Guidelines for Multinational Enterprises;
- The Ten Principles of the United Nations Global Compact (UNGC);
- The International Labour Organization's (ILO) Fundamental Conventions and ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work; and
- The United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPR).

• BELANGRIJKSTE THEMA'S VOOR CONTROVERESCREENING

We monitoren controverses in 3 belangrijke pijlers: milieu, maatschappij en goed bestuur. Voor meer informatie verwijzen we naar bijlage 2.

• CONTROVERSE-IDENTIFICATIE

Controverses worden geïdentificeerd en gemeten aan de hand van 3 parameters:

- 'ernst/urgentie' geeft aan hoe ernstig een controverse is. De ernst van de zaak gebaseerd op de aard van de schade en de omvang van de vermeende impact, en de toepassing van specifieke verergerende of verzachtende omstandigheden: gaande van zeer ernstig, ernstig, matig of licht.
- 'rol' geeft aan of de onderneming direct of indirect betrokken is;
- 'status' geeft aan of de controverse nog actief is. De status van de zaak kan afgesloten, gedeeltelijk afgesloten, lopend, gearhiveerd of historisch zijn.

ESG-controverses krijgen een score op basis van de combinatie van de ernst of urgentie, rol en status. Binnen een bepaald urgentieniveau scoren lopende zaken lager, of slechter dan zaken die gedeeltelijk afgesloten of afgesloten zijn. Zaken waarbij een onderneming direct betrokken is, scoren lager dan zaken waarbij ze indirect betrokken is.

We verzamelen en evalueren ESG-controverses op bedrijfsniveau en vertalen ze naar een overeenkomstige kleurvlag die de ernst aangeeft.

Bedrijven die betrokken zijn bij controverses en waarvan de analyse uitwijst dat de controversevlag rood is, sluiten we uit. Bovendien sluiten we ook bedrijven met een oranje vlag uit als ze eerder zwak scoren op vlak van ESG. Bij de analyse van bedrijven geeft MSCI ESG-scores, aangepast aan de industrie waarin ze actief zijn. Scores of ESG-ratings kunnen variëren van hoog (AAA) naar laag (CCC). Argenta sluit bedrijven uit met oranje vlag – in combinatie met een ESG-rating lager dan B.

ESG-rating of score	Performantie op vlak van ESG
AAA	Leider
AA	Leider
A	Gemiddeld
BBB	Gemiddeld
BB	Gemiddeld
B	Achterblijver
CCC	Achterblijver

Rode vlag	Een bedrijf is direct betrokken bij één of meer zeer ernstige lopende controverses.
Oranje vlag	Geeft aan dat een bedrijf : ▪ de meeste, maar niet alle zorgen in verband met haar betrokkenheid bij één of meer 'zeer ernstig' controverses heeft opgelost, of ▪ indirect betrokken blijft bij één of meer 'zeer ernstige' controverses, of ▪ direct betrokken is bij een of meer 'aanhoudende ernstige' controverses.
Gele vlag	Geeft aan dat een bedrijf : ▪ betrokken is geweest bij een of meer gesloten 'zeer ernstige' of 'ernstige' controverses, of ▪ ten minste een deel van de zorgen heeft weggenomen over haar vermeende betrokkenheid bij één of meer 'ernstige' controverses of indirecte betrokkenheid bij één of meer 'zeer ernstige' controverses, of ▪ Indirect betrokken blijft bij één of meer 'ernstige' controverses of direct betrokken blijft bij één of meer 'matige' controverses.
Groene vlag	Geeft aan dat een bedrijf: ▪ één of meer 'matig ernstige' controverses waarbij het direct betrokken was, geheel of gedeeltelijk heeft opgelost, of ▪ indirect betrokken is bij één of meer 'matige' controverses, of ▪ direct of indirect betrokken is bij één of meer lopende, gedeeltelijk afgeronde of afgesloten 'minder ernstige' controverses, of ▪ Bij geen enkele controverse betrokken is geweest.

Bijlage 1: overzicht controversiële activiteiten

MSCI Criteria	Beschrijving	Drempel
Dierenwelzijn	Bedrijven die dierproeven uitvoeren voor niet-medische producten	>0% (a)
	Inclusief dierproeven voor: - Chemicaliën; - Voedingsmiddelen en voedselingrediënten; - Cosmetica ; - Consumentenproducten (bijv. huishoudelijke schoonmaakmiddelen, inktpapier); - Landbouwproducten (bijv. tabak, gewasbescherming); en - Andere niet-medische producten (bijv. scheepsuitrusting, materialen).	
	Bedrijven die dierproeven uitvoeren voor medicijnen, geneesmiddelen of medische hulpmiddelen voor menselijk gebruik	>0% (b)
	Omvat bedrijven die tests uitvoeren om te voldoen aan wettelijke of juridische vereisten. Omvat dierproeven voor geneesmiddelen, vaccins, vrij verkrijgbare geneesmiddelen (OTC) en onderzoek of studies waarbij diermodellen worden gebruikt.	
	Intensieve landbouwactiviteiten	>0%
Militair	Bedrijven die betrokken zijn bij de commerciële veeteelt ten behoeve van de voedselproductie.	
	Controversiële wapens	>0%
	Geeft aan of het bedrijf betrokken is bij de productie van volledige wapensystemen, lanceerplatforms of onderdelen van clustermunities; de productie van volledige wapensystemen of onderdelen van landmijnen en biologische of chemische wapens; de productie van wapens met verarmd uranium, verblindende laserwapens, brandwapens of wapens met niet-detecteerbare fragmenten; of indirect betrokken is via eigendomsbanden met bedrijven die betrokken zijn bij dergelijke producten.	
	Geeft verder aan of het bedrijf betrokken is bij de productie van kernwapens, exclusieve en "dual-use delivery platform" die dergelijke producten kunnen afleveren, bedoelde en dual-use componenten van dergelijke producten, diensten die voor dergelijke producten worden geleverd, of indirect betrokken is via eigendomsbanden met bedrijven die betrokken zijn bij dergelijke producten of diensten.	
	Conventionele wapens	>0 (c)
	Geeft aan of het bedrijf betrokken is bij de productie van conventionele wapens, onderdelen voor dergelijke producten of indirect betrokken is via eigendomsbanden met bedrijven die betrokken zijn bij dergelijke producten.	
	Belangrijkste onderdelen of diensten voor wapens	>0% (c)
	Bedrijven die kritieke onderdelen voor conventionele wapensystemen produceren. Identificeert bedrijven die componenten produceren die belangrijk zijn voor de wapenaspecten van de wapensystemen. Specifieke vermeldingen - Aandrijving, motorsystemen en motoren voor gevechtsvoertuigen, vliegtuigen en schepen, inclusief uitrusting en systemen voor locomotieven, zoals versnellingsbakken en krachtoverbrengingssystemen; - Voortstuwing, motorsystemen en motoren voor conventionele raketten, torpedo's en andere vurige projectielen; - Turbines voor gevechtsonderzeeërs; - Rotorbladen; - Vliegtuigstructuren, voertuigchassis, scheepsrompen, motorgondels en andere belangrijke fysieke of structurele onderdelen die deel uitmaken van het voertuigplatform.	
Civiele vuurwapens	Civiele vuurwapens	>0% (c)
	Geeft aan of het bedrijf betrokken is bij de productie van of detailhandel in civiele vuurwapens voor civiel gebruik of munitie voor dergelijke producten, of indirect betrokken is via eigendomsbanden met bedrijven die betrokken zijn bij dergelijke producten of diensten.	

Biociden	Productie van biociden	≥10%
	Geeft aan of het bedrijf betrokken is bij de productie of levering van biociden, of indirect betrokken is via eigendomsbanden met bedrijven die betrokken zijn bij dergelijke producten. Het betreft o.a. bedrijven die biociden produceren, waaronder aangroeiwerende producten en pesticiden, zoals rodenticiden, aviciden, mollusciden, vermiciden, pisciciden en insecticiden, bedrijven die betrokken zijn bij de productie van pesticiden die neonicotinoïden of organochloorverbindingen bevatten, bedrijven die chemicaliën of andere grondstoffen leveren aan een biocideproducent die specifiek geformuleerd zijn voor gebruik in biociden.	
Gokken	Gokactiviteiten of producten	≥5%
	Het gokonderzoek van MSCI ESG Research identificeert bedrijven die gokfaciliteiten bezitten of exploiteren, hun merknaam in licentie geven voor gokproducten of ondersteuning of diensten bieden aan de gokindustrie. Het onderzoek beschrijft zowel het type betrokkenheid als de inkomsten uit die betrokkenheid.	
Adult Entertainment	Pornografie- en entertainmentdiensten voor volwassenen	≥5%
	Het onderzoek naar adult entertainment van MSCI ESG Research identificeert bedrijven die betrokken zijn bij de productie, distributie of detailhandel van adult entertainment-producten. Het onderzoek beschrijft zowel het type betrokkenheid als de inkomsten uit die betrokkenheid. MSCI ESG Research definieert adult entertainment producten als materiaal waarin het dominante thema seksueel expliciet gedrag is. De term “adult entertainment” wordt door elkaar gebruikt met “seksueel expliciet materiaal” en “seksueel expliciet entertainment voor volwassenen”. Geeft aan of het bedrijf betrokken is bij de productie, distributie of detailhandel van adult entertainment producten of diensten, of indirect betrokken is via eigendomsbanden met bedrijven die betrokken zijn bij dergelijke producten of diensten.	
Tabak	Distributie van tabak	≥5%
	Bedrijven die betrokken zijn bij de groothandel in tabaksproducten aan detailhandelaren en andere distributeurs. Tabaksproducten omvatten nicotinehoudende producten, waaronder traditionele en alternatieve tabaksproducten. Bedrijven die betrokken zijn bij de onafhankelijke groothandel in ENDS/e-sigaretten komen alleen in aanmerking voor dit gegevenspunt als de nicotine- of tabaksinhoud van het product expliciet wordt vermeld. Fabrikanten die hun eigen tabaksproducten distribueren, indien ze ook logistieke of distributiediensten leveren aan andere tabaksbedrijven.	
	Productie van tabak	>0%
	Bedrijven die betrokken zijn bij de productie van tabaksproducten. Tabaksproducten omvatten nicotinehoudende producten, met inbegrip van traditionele en alternatieve tabaksproducten. Bedrijven die tabaksproducten produceren, zoals sigaren, blunts, sigaretten, tabaksinhalators, beedis, kreteks, rookloze tabak, snuif, snus, oplos- en pruimtabak. Hieronder vallen ook bedrijven die ruwe tabaksbladeren verbouwen of verwerken; loonbedrijven die het gehele/complete elektronische nicotineoedieningssysteem (ENDS) produceren; en E-sigaretapparaten met geïnjecteerde e-vloeistof/tabakssubstantie	
	Steun aan de tabaksindustrie	≥5%
	Bedrijven die essentiële producten voor de productie van tabaksproducten produceren en leveren. Tabaksproducten omvatten nicotinehoudende producten, waaronder traditionele en alternatieve tabaksproducten. Bedrijven die belangrijke producten maken en leveren die nodig zijn voor de productie van tabaksproducten, zoals tabakssmaakstoffen, sorbitol, tabakssaus, tabaksgeur/aroma, sigarettenfilters.	
	Verkoop van tabak	≥5%
	Bedrijven die tabaksproducten aan consumenten verkopen. Tabaksproducten omvatten nicotinehoudende producten, waaronder traditionele en alternatieve tabaksproducten. Verkopers van ENDS/e-sigaretten komen alleen in aanmerking voor dit gegevenspunt als de nicotine- of tabaksinhoud van het product expliciet wordt vermeld.	
Steenkool	Mijnbouw van steenkool	>0%
	Aandeel van de omzet uit steenkoolwinningsactiviteiten - Alle soorten steenkool, met inbegrip van thermische en metallurgische steenkool	
	Elektriciteitsgeneratie op basis van steenkool – alle sectoren	>0% (d)

	Aandeel van de omzet uit kolengestookte elektriciteitsopwekking	
	Elektriciteitsgeneratie op basis van steenkool - nutssector	>10% (e)
	Aandeel van de omzet uit kolengestookte elektriciteitsopwekking	
Onconventionele olie en gas	Inkomsten uit de productie van schalieolie, schaliegas, teerzand en methaanbronnen uit steenkoollagen	>0%
	Onconventionele productie kan ook plaatsvinden in conventionele reservoirs, indien een onconventionele drilltechniek wordt gebruikt zoals horizontale drilling of hydraulische fracken.	
Conventionele olie en gas	Inkomsten uit olie en aardgas – energiesector	>0% (f)
	De omzet wordt gemeten uit de winning van fossiele brandstoffen, de olie- en gasraffinage, de olie -en gaspijpleidingen en transport, de apparatuur en diensten met betrekking tot olie en gas, en de handel in olie, gas en aanverwante producten.	
	Inkomsten uit olie en aardgas – alle sectoren	>10%(g)
	De omzet wordt gemeten uit de winning van fossiele brandstoffen, de olie- en gasraffinage, de olie -en gaspijpleidingen en transport, de apparatuur en diensten met betrekking tot olie en gas, en de handel in olie, gas en aanverwante producten.	
	Inkomsten uit olie en aardgas – nutsector	(h)
	De omzet wordt gemeten uit de winning van fossiele brandstoffen, de olie- en gasraffinage, de olie -en gaspijpleidingen en transport, de apparatuur en diensten met betrekking tot olie en gas, en de handel in olie, gas en aanverwante producten.	
Controverses	Algemene prestaties van de controverserisicobeoordeling	Verscheidene

a) Uitzondering wordt gemaakt voor bedrijven die van overheidswege verplichtingen opgelegd krijgen voor dierproeven.

b) Exclusie is niet van toepassing indien

(*) de hoofzetel van het bedrijf gevestigd is in de Europese Unie, Verenigde Staten, Japan of Zwitserland. In deze landen gelden restricties m.b.t. onderzoek en ontwikkeling en worden producten aan strenge controles onderworpen.

of,

(**) aan minstens 1 van de 4 criteria wordt voldaan:

- Het bedrijf publiceert zijn verklaringen of beleid over het welzijn van dieren die worden gebruikt voor laboratoriumtests. Het bedrijfsbeleid moet de volgende best practices vermelden die in deze categorie moeten worden opgenomen: (i) streven naar de hoogste normen voor respectvolle en humane zorg voor dieren die voor de tests gebruikt worden, (ii) voldoen aan of overtreffen van de normen die door dierenrechtenactivisten worden gesteld of (iii) de drie V's aanpakken (het gebruik van dieren bij dierenproeven verminderen, verfijnen en vervangen).

- Het bedrijf maakt verklaringen openbaar ter ondersteuning van het onderzoek naar of het gebruik van alternatieven voor dierproeven. Het bedrijf moet vermelden dat het onderzoek doet naar of uitvoering geeft aan alternatieven voor dierproeven, of dat het de drie R's (verminderen, verfijnen en vervangen van het gebruik van dieren bij dierproeven) heeft omarmd.

- Het bedrijf is geaccrediteerd door de Association of Assessment and Accreditation of Laboratory Animal Care (AAALAC is een particuliere non-profitorganisatie die de humane behandeling van dieren in de wetenschap bevordert door middel van vrijwillige accreditatie. Het programma evalueert organisaties die dieren gebruiken voor onderzoek, onderwijs of testen.)

- Het bedrijf is gevestigd door de National Institutes of Health (NIH) – een agentschap van Het Amerikaanse ministerie van Volksgezondheid en Sociale Zaken dat verantwoordelijk is voor biomedisch en gezondheidsgerelateerd onderzoek.

c) Toegelaten, indien:

- Duaal gebruik

- Geen omzet uit controversiële wapens

- HQ in NAVO-land

- Geen omzet uit landen die onder internationaal embargo staan of op exclusielijst van landen staan

- Controversescreening

- Dossiers dienen gefundeerd te worden en follow-up op groepsniveau moeten worden georganiseerd

d) Dit is van toepassing op alle sectoren behalve de nutssector. In aanvulling op de dekkingslijst van MSCI is er deze aanvullende uitsluiting van toepassing op het lidmaatschap van alle sectoren behalve ICB-sectorcodes 651010 en 651020 (Nutsvoorzieningen/Elektriciteit, gas, water en multinutsvoorzieningen)

- e) Dit is van toepassing op de nutssector. In aanvulling op de dekkingslijst van MSCI is er deze aanvullende uitsluiting van toepassing op het lidmaatschap van de ICB-sectorcodes 651010 en 651020 (Nutsvoorzieningen/Elektriciteit, gas, water en multinutsvoorzieningen). Als de score van het bedrijf tussen 0% en 10% ligt, kan het toch in aanmerking komen voor investeringen als zijn hernieuwbare groene energieproductie boven het gemiddelde van de nutssector ligt.
- f) Dit is van toepassing op de energiesector. In aanvulling op de dekkingslijst van MSCI is er deze aanvullende uitsluiting van toepassing op het lidmaatschap van ICB-sectorcode 601010 (Energie/Olie, gas en steenkool)
- g) Dit is van toepassing op alle sectoren exclusief de energie -en nutssector (ICB-sectorcode 601010 (Energie/Olie, gas en steenkool) en ICB-sectorcodes 651010 en 651020 (Nutsvoorzieningen/Elektriciteit, gas, water en multinutsvoorzieningen).
- h) Dit is van toepassing op de nutssector, met ICB-sectorcodes 651010 en 651020. Als voor bedrijven uit de nutssector de score van het bedrijf boven de 0% ligt, kan het enkel in aanmerking komen voor investeringen als zijn hernieuwbare groene energieproductie boven het gemiddelde van de nutssector ligt.

Bijlage 2: overzicht controversaire-indicatoren

Milieu

- **BIODIVERSITEIT EN LANDGEBRUIK**

ESG-controverses over beschuldigingen van overmatig gebruik of wanbeheer van natuurlijke hulpbronnen, zoals in ecologisch kwetsbare gebieden.

Onderwerpen die onder deze indicator vallen, zijn bijvoorbeeld beschuldigingen van soortenverlies, afname van biodiversiteit, habitatschade, uitputting van of concurrentie om natuurlijke hulpbronnen, verlies van economische waarde (bijvoorbeeld in de visserij of het toerisme), en problemen met post-consumerafval.

De impact op de biodiversiteit, voornamelijk veroorzaakt door giftige uitstoot, valt onder het thema “giftige emissies en afval”. ESG-controverses over watergebruik vallen onder het thema “waterstress”.

- **GIFTIGE EMISSIES EN AFVAL**

ESG-controverses over beschuldigingen van negatieve milieueffecten in verband met niet-broeikasgasemissies of lozingen in land, lucht en/of water. Onderwerpen die onder deze indicator vallen, zijn bijvoorbeeld beschuldigingen van accidentele lekkages of lozingen, evenals de milieueffecten van standaard operationele emissies, ongeacht of ze binnen of boven de toegestane niveaus liggen.

- **ENERGIE EN KLIMAATVERANDERING**

Zaken over ESG-controverses over beschuldigingen van bijdrage aan klimaatverandering en negatieve energierelateerde gevolgen.

Onderwerpen die onder deze indicator vallen, zijn bijvoorbeeld gemelde rechtszaken over de vermeende bijdrage van een bedrijf aan klimaatverandering, publieke kritiek op de bijdrage van een bedrijf aan klimaatverandering, of publieke kritiek op de status van een bedrijf als een uitzonderlijk grote uitstoter van broeikasgassen, en weerstand tegen oproepen tot verbetering.

- **WATERSTRESS**

ESG-controverses over beschuldigingen van overmatig gebruik of wanbeheer van waterbronnen. Onderwerpen die onder deze indicator vallen, zijn bijvoorbeeld beschuldigingen van ecologische schade als gevolg van wateronttrekking, uitputting van waterbronnen voor andere gebruikers en regelgevende maatregelen of geschillen tussen gemeenschappen over het watergebruik van het bedrijf.

Deze indicator omvat geen gevallen van waterverontreiniging, die vallen onder het thema “giftige emissies en afval”.

- **BEDRIJFSAFVAL (ONGEVAARLIJK)**

ESG-controverses over beschuldigingen van milieuschade in verband met niet-gevaarlijk en niet-giftig operationeel afval. Onderwerpen die onder deze indicator vallen, zijn bijvoorbeeld overmatige afvalproductie door de bedrijfsvoering en onjuiste afvalverwerkingspraktijken. ESG-controverses over giftig en gevaarlijk afval dat in de lucht, op land of in het water wordt uitgestoten, vallen onder het thema “giftige emissies en afval”. ESG-controverses over post-consumer afval vallen onder “biodiversiteit en landgebruik”.

- **BEHEER TOELEVERINGSKETEN**

ESG-controverses over beschuldigingen over de inkoop van grondstoffen of andere inputs die een negatieve impact op het milieu hebben. Onderwerpen die onder deze indicator vallen, zijn bijvoorbeeld beschuldigingen van degradatie van natuurlijke hulpbronnen door het gebruik van grondstoffen die veel hulpbronnen en/of afval opleveren, zoals tropisch hardhout, palmolie of niet-duurzame visserij.

- **OVERIGE**

Alle aantijgingen over het milieu die buiten de hierboven genoemde, specifiekere indicatoren vallen.

Sociaal

ESG-controversezaken onder deze pijler zijn gericht op beschuldigingen die wijzen op een schending van internationaal erkende mensenrechten zoals vastgelegd in het Internationaal Statuut van de Rechten van de Mens. We classificeren sociale zaken met behulp van een stakeholdermodel. Wanneer beschuldigingen vooral betrekking hebben op klanten of werknemers, wordt de ESG-controversezaak respectievelijk geclassificeerd onder de subpijlars “klanten” of “arbeidsrechten en toeleveringsketen”. Wanneer beschuldigingen betrekking hebben op lokale of bredere gemeenschappen, of niet primair verband houden met klanten of werknemers, worden ESG-controversezaken geclassificeerd onder de subpijler “mensenrechten & maatschappelijke impact”.

Klanten

- **CONCURRENTIEVERSTORENDE PRAKTIJKEN**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van mededingingsverstorende bedrijfspraktijken. Onderwerpen die onder deze indicator vallen zijn onder andere beschuldigingen van prijsafspraken, samenspanning, aanbestedingsfraude en roofprijzen. Claims tussen bedrijven onderling worden meestal niet behandeld, tenzij een toezichthouder zich bij de zaak aansluit. Standaardonderzoeken voorafgaand aan fusies worden niet als controversieel beschouwd.

- **MARKETING EN RECLAME**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van onethische marketing- en reclamepraktijken. Onderwerpen zijn onder andere beschuldigingen van valse of misleidende marketing of reclame, promotie van producten die niet zijn goedgekeurd door regelgevende instanties, marketing van schadelijke producten (zoals tabak en alcohol) gericht op kinderen of kwetsbare groepen, en verkeerde etikettering van producten. ESG-controverses over gerapporteerde productveiligheidsproblemen vallen onder het thema Productveiligheid & Kwaliteit.

- **PRODUCTVEILIGHEID EN KWALITEIT**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen over de kwaliteit en veiligheid van producten of diensten. Onderwerpen zijn onder andere voedselveiligheidsproblemen, schadelijke inhoud op sociale mediaplatforms en onderbrekingen van diensten die klanten negatief beïnvloeden.

- **KLANTRELATIES**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van bedrijfspraktijken die klanten negatief beïnvloeden. Onderwerpen zijn onder andere frauduleuze of onjuiste facturatie, buitensporige of verborgen kosten, roofzuchtige financiële producten en beperkte of discriminerende toegang tot producten of diensten. ESG-controversegevallen over beschuldigingen van mededingingsverstorende bedrijfspraktijken. Onderwerpen die onder deze indicator vallen zijn onder andere beschuldigingen van prijsafspraken, samenspanning, aanbestedingsfraude en rooiprijzen. Claims tussen bedrijven onderling worden doorgaans niet behandeld, tenzij een toezichthouder zich bij de zaak aansluit. Standaardonderzoeken voorafgaand aan fusies worden niet als controversieel beschouwd.

- **MARKETING EN RECLAME**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van onethische marketing- en reclamepraktijken. Onderwerpen zijn onder andere beschuldigingen van valse of misleidende marketing of reclame, promotie van producten die niet zijn goedgekeurd door regelgevende instanties, marketing van schadelijke producten (zoals tabak en alcohol) gericht op kinderen of kwetsbare groepen, en verkeerde etikettering van producten. ESG-controverses over gerapporteerde productveiligheidsproblemen vallen onder het thema Productveiligheid & Kwaliteit.

- **PRODUCTVEILIGHEID EN KWALITEIT**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen over de kwaliteit en veiligheid van producten of diensten. Onderwerpen zijn onder andere voedselveiligheidsproblemen, schadelijke inhoud op socialemidiaplatformen en onderbrekingen van diensten die klanten negatief beïnvloeden.

- **PRIVACY EN GEGEVENSBEVEILIGING**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van privacy- en gegevensbeveiligingspraktijken die klanten negatief beïnvloeden. Onderwerpen zijn onder andere misbruik van persoonlijke klantgegevens, datalekken en beleidswijzigingen die de privacy van klanten kunnen schaden. Privacykwesties die werknemers treffen vallen onder het thema Arbeidsrelaties binnen de subcategorie “arbeid & toeleveringsketen”. Beschuldigingen over overheidsbewaking of censuur vallen onder het thema “burgerlijke vrijheden” binnen de subcategorie “mensenrechten & invloed op de gemeenschap”.

- **OVERIGE**

Alle klantgerelateerde beschuldigingen die niet onder de hierboven genoemde specifieke indicatoren vallen.

Mensenrechten & invloed op de gemeenschap

- **IMPACT OP LOKALE GEMEENSCHAPPEN**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van negatieve impact op gemeenschappen. Onderwerpen zijn onder andere landonteigening, negatieve economische gevolgen van de aanwezigheid of activiteiten van het bedrijf, gebrek aan werkgelegenheid of economische kansen voor lokale bewoners, en verminderde toegang tot schoon water, schone lucht of andere natuurlijke hulpbronnen. ESG-controverses die primair over milieueffecten gaan, vallen onder de relevante milieuthema's (zoals Biodiversiteit & Landgebruik, Giftige Emissies & Afval).

- **BURGERLIJKE VRIJHEDEN**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van inbreuk op burgerlijke vrijheden. Onderwerpen zijn onder andere samenwerking met repressieve regimes die censuur eisen, surveillance uitvoeren of vrijheden beperken zoals bewegingsvrijheid en persvrijheid. Schendingen van klantprivacy vallen onder het thema “privacy & gegevensbeveiliging” binnen de subcategorie “Klanten”. Schendingen van werknemersprivacy vallen onder het thema “arbeidsrelaties” binnen de subcategorie “Arbeid & Toeleveringsketen”.

- **MENSENRECHTEN**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van schending van internationaal erkende mensenrechten zoals vastgelegd in de International Bill of Human Rights, die niet onder de categorieën 'impact op gemeenschappen' of 'burgerlijke vrijheden' vallen. Onderwerpen onder deze indicator zijn onder andere beschuldigingen van medeplichtigheid aan moorden, fysiek misbruik, gedwongen ontheemding of andere mensenrechtenschendingen, evenals medeplichtigheid aan dergelijke acties door overheden of andere partijen.

- **OVERIGE**

Alle mensenrechten-gerelateerde beschuldigingen die niet onder de meer gerichte indicatoren hierboven vallen.

Arbeidsrechten & Toeleveringsketen

- **ARBEIDSRELATIES**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van slecht beheer van arbeidsrelaties. Onderwerpen zijn onder andere onrechtmatige ontslagen, vermindering van voordelen, mishandeling van werknemers of aannemers, controversiële ontslagrondes, lonen onder het bestaansminimum, privacykwesties van werknemers en gedwongen arbeid.

- **GEZONDHEID & VEILIGHEID**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van ontoereikende gezondheids- en veiligheidsmaatregelen. Onderwerpen zijn onder andere arbeidsongevallen, verwondingen en sterfgevallen op de werkplek, mentale gezondheidsproblemen, evenals ontvoeringen en lichamelijk letsel van werknemers in het veld. Beschuldigingen over gezondheid en veiligheid in de toeleveringsketen vallen onder het thema "arbeidsnormen in de toeleveringsketen".

- **COLLECTIEVE ONDERHANDELINGEN EN VAKBONDEN**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van anti-vakbondspraktijken. Onderwerpen zijn onder andere pogingen om niet-georganiseerde werknemers te verhinderen zich te organiseren, stakingen, uitsluitingen en het inzetten van vervangende arbeidskrachten, moeizame cao-onderhandelingen en schendingen van vakbondscontracten. Georganiseerde stakingen door niet-georganiseerde werknemers vallen ook onder dit thema. Vakbondskwesties in de toeleveringsketen vallen onder het thema "arbeidsnormen in de toeleveringsketen". Gezondheids- en veiligheidskwesties die door een vakbond worden aangekaart maar niet primair over de relatie met de vakbond gaan, vallen onder het thema "gezondheid en veiligheid".

- **DISCRIMINATIE & DIVERSITEIT OP DE WERKVLOER**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van discriminerende praktijken die werknemers, tijdelijke krachten en aannemers treffen. Onderwerpen zijn onder andere discriminatie op basis van geslacht, ras, etniciteit of andere kenmerken. Discriminatie bij leveranciers valt onder het thema "arbeidsnormen in de toeleveringsketen". Discriminatie op basis van vakbondslidmaatschap of sympathieën valt onder het thema "collectieve onderhandelingen en vakbonden".

- **KINDERARBEID**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van kinderarbeid binnen de eigen activiteiten van een bedrijf of in de toeleveringsketen.

- **ARBEIDSNORMEN IN DE TOELEVERINGSKETEN**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van negatieve impact op werknemers in de toeleveringsketen van een bedrijf (met uitzondering van kinderarbeid, dat onder het thema "kinderarbeid" valt).

Onderwerpen zijn onder andere onveilige werkomstandigheden, onvoldoende loon, buitensporige werktijden of overuren, anti-vakbondspraktijken, het gebruik van gedwongen arbeid of gevangenisarbeid door leveranciers en discriminatie.

- **OVERIGE**

Alle arbeidsgerelateerde beschuldigingen die niet onder de meer gerichte indicatoren hierboven vallen.

Governance

- **OMKOPING EN FRAUDE**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van onethische of illegale bedrijfspraktijken. Onderwerpen die onder deze indicator vallen zijn onder andere beschuldigingen van omkoping, belastingontduiking, handel met voorkennis, witwaspraktijken, belastingontwijking, schendingen van overheidsmaatregelen en boekhoudkundige onregelmatigheden.

- **BESTUURSSTRUCTUREN**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van onvoldoende governance-structuren en toezicht op bedrijfsvoering. Onderwerpen zijn onder andere vermeende tekortkomingen in het beheer van belangenconflicten en tekortschietend toezicht door een relevante bestuursinstantie. Negatieve governance impact kan ook betrekking hebben op een gebrek aan afstemming van economische belangen tussen aandeelhouders en het management, of tussen minderheids- en meerderheidsaandeelhouders.

- **CONTROVERSIËLE INVESTERINGEN**

ESG-controversegevallen over beschuldigingen van financiering van bedrijven of projecten die mogelijk negatieve milieu- of sociale impact hebben, ongeacht of dit gebeurt via leningen, verzekeringen, beleggingen of emissies.

- **OVERIGE**

Alle governance-gerelateerde beschuldigingen die niet onder de hierboven genoemde specifieke indicatoren vallen.